BEYCKERT

DISSERTATIO ANATOMICA

DE

NERVIS DURÆ MATRIS

QUAM

PRÆSIDE

Dn. JOHANNE FRIDERICO LOBSTEIN

ANATOMIÆ ET CHIRURGIÆ PROF. PUBL. ORD.

IN ACADEMIA ARGENTORATENSI

DIE III. SEPTEMBRIS A. MDCCLXXII.

SOLENNITER DEFENDET

PHILIPPUS JACOBUS BEYCKERT

ARGENTINENSIS.

H. L. Q. C.

ARGENTORATI

Typis JOH. HENR. HEITZII, Universitatis Typographi,

OBSERVATIO.

Jungo huic thesi observationem oppido raram, de cranii foramine oblongo in occipitis osse. Cranium hoc auro carius habuit & asservavit inter sua præparata dexterrimus noster Prosector Dn. Jacobi, qui elapsa hyeme debitum naturæ persolvit. Et sane idem pretium statuere poteris illi, quum relatum leges, quid illud habuerit. Portio sinus falciformis dicti ibidem pertransiit, & haud exiguum in occipite tumorem fecit, quem herniam sinus falcis vocare solebat. Sanguinem continuit coagulatum, qualem post mortem aneurysmata habent. Vivum non vidit hominem, ut experimenta cum eo instituere posset & indicare, qua in re differret à reliquis tumoribus in capite reperiundis. Quod si quis autem semel novit, dari quid tale etiam iis in locis, in quibus nulla sutura est, nec apertura cranii, facilis est à reliquis tumoribus distinctio. Eo magis cum publico communicandum hunc casum esse censui, quo magis monere possem, non incaute tractandos illos tumores esse, qui præsertim in delicata ætate frequentius in cranio obveniunt, &

difficilis partus ſunt ſequelæ. Contendo enim inciſionem hujusmodi tumoris cum morte conjungi. Hujus foraminis hæc videtur eſſe origo. Obſervare ſolent Anatomici in occipitis oſſe fœtuum hiatus quandoque prælongos, quales & delineati extant in *Oſteogenia* ALBINI Tab. III. Fig. X. & XI. dura matre & pericranio opertos, quique à preſſione intus ſinui ibidem incedenti & ſemper ſanguine repleto tranſitum concedere poſſunt, ut temporis tractu fiat id, quod noſtro in caſu factum fuiſſe animadvertimus. Ludit natura ſæpe, quos luſus non attendunt multi, an autem conjicere quis poſſet, tale quid intus eſſe, antea non monitus? Accipiant Chirurgi, quod multis jam aliis antea docti ſunt, etiam hoc argumenti, quam difficilis eſſe poſſit cognitio cauſſæ, quæ vitium aut malum corporis efficiat.

Figura. a. *ſiſtit foramen illud oblongum, per quod hernia ſinus orta fuit.*

b. c. *Foramina duo parietalia notabilis magnitudinis.*

THESES.

I.

Cor ſibimet ipſi ſuæ agitationis originem eſſe recte ſtatuit Galenus.

II.

Nec influxum ſanguinis, nec ſpirituum, nec irritamenta alia cauſſas eſſe poſſe, exinde liquet.

III.

Arteriæ propria vi interna ſeſe conſtringunt, ab elaſticitate longe diverſa.

IV.

Sulci in interna facie cranii & profunda ſinuum veſtigia ab impulſu & preſſione arteriarum venarumque deduci nequeunt.

V.

De ſecretione nil hucusque fuit propoſitum, niſi quod ita eſſe fuerit viſum.

VI.

Punctio perinæi ex vesica urinam extrahendi longe periculosior, quam methodus à Cl. POUTEAU *indicata.*

VII.

Instrumentum HAWKINSII *pro calculi sectione maxime periculosum esse contendo, summis licet laudibus nonnulli illud extollant.*

VIII.

Dilatationem LECATIANAM *in sectione calculi reformidandam & incisionem illi præferendam esse existimo.*

IX.

Hinc & damnanda LE BLANCII *methodus in herniarum cura, quæ in abdominis annulo fiunt.*

X.

Resinosa acriora ex purgantibus ejicienda esse credo.

XI.

Numerus Medicamentorum adhuc reformari posset.

XII.

Corporis humani solidæ partes ex fibris, laminis & concremento inorganico conflatæ sunt, earumque elementa constituunt.

XIII.

Fibrarum cohærentia dependet à glutine.

XIV.

Gluten nil est, nisi aqua & oleum vi animali intrita.

XV.

Corpus humanum, præter vires omnibus corporibus nostri systematis mundani communes, gaudet & viribus irritabilitatis in musculis regnantis, & sensibilitatis nervis propriæ.

XVI.

Tendines nec irritabiles sunt, nec sentiunt.

XVII.

Vasorum robur dependet ab elasticitate tunicarum.

XVIII.

Urinatores naturales foramen ovale cordis apertum habeant, necesse est.

XIX.

Calor humorum nostrorum est in ratione directa contractionis cordis & arteriarum.

XX.

Celeritas motus eorundem dependet à crebriori contractione cordis in eodem tempore.

XXI.

Rubor ſanguinis, unde dependeat, ignoratur.

XXII.

Cruor formatur ex ſero, & in corpore hæret eo in majori ratione, quo major eſt actio vaſorum in ſanguinem.

XXIII.

Cruor conducit ad circulationem tenuiorum humorum conſervandam, ſerum ad nutriendum.

XXIV.

Nulla differentia obtinet inter ſanguinem arterioſum & venoſum.

PRÆFATIO.

Grave ſuſcepi negotium, utinam cedat feliciter! Matri ſcilicet duræ, cerebri involucro, ſuos nervos eſſe, proponunt multi, quos vero haud pauci rurſus refutare annisi ſunt, ut utraque pars ſuos aleret alumnos, quum res in controverſiam excrevit. Illuſtre hoc pertractandi argumentum attento animo volvi; difficile quidem prævidi opus, quale omnium fere nervorum examen eſt, improbo nonniſi labore ſuperandum. Eo alacriori animo memet ipſi applicui, quo majori ferebar cognoſcendi deſiderio, cuinam parti veritas ſtaret; dicti memor Ciceronis, tantam illam ſemper habuiſſe potentiam, ut nullis machinis aut cujuspiam hominis ingenio, aut arte poſſit ſubverti. Nullo igitur præjudicio captus perquiſivi naturam, non ſemel, ſed vicibus repetitis, & quæ vidi, ſerio in chartam conjeci, iterum iterumque in cadaveribus repetenda Ne autem diſſentientium numerum modo augere, & ex una alteraque parte ſtare mihi honori ducere, aut juvenili immaturoque fervore aliis rem decidere videar inter ſummos artis Viros agitatam, ita

procedere apud me conſtitui, ut indicarem, quid videre contigerit, quidque alii viderint, indagarem, modumque proponerem, quomodo in examinis opere verſatus ſim; ita enim viam quaſi ſternam facile calcandam ab aliis. Perveſtigo itaque nunc, an nervos habeat dura mater, altumque teneo de ejus ſenſibilitate ſilentium, quam rem dijudicandam relinquo iis, qui humanam naturam intimius penetrare didicerunt. Sit theſeos titulus *de Nervis duræ Matris*, quamvis nullos ei ineſſe doceat laborum finis.

§. I.

Par illud, quod hodiernis Anatomicis Trigeminum audit, & quinta conjugatio eſt Medullæ Cerebri *a*), extricatu difficile ab Anatomiæ primordiis ad noſtra usque tempora inter Proſectores diſſenſus materiem

a) Veterum Anatomicorum monumenta dum evolvis, mira extat in hiſtoria nervorum confuſio GALENUS quidem jam quinti paris ramos recenſet, ſed videtur ex deſcriptione, quam tradit, nervum noſtrum quinti pro tertio quartoque pari numerare, ut ſub tertio pari comprehendat primum & tertium ramum quinti paris. Sub quarto pari autem ſuo ramum ſecundum intellexiſſe videtur. vid. *de Uſu Partium* L.IX. Cap. IX p. 347. Ed. Froben. VESALIUS vero etiam quintum par ceu tertium deſcribit, ſimulque de tribus noſtris ramis mentionem injicit, aſt ſextum par hodiernorum ceu radicem tertii ſui paris, noſtri quinti, recenſet, hujusque ramificationes cum nervi opththalmici WILLISII ramis confundit & Maxillaris ſuperioris nobis dicti, id quod FALLOPIUS in *Obſerv. Anat. contra Veſalium* de priore obſervat. vid *Deſcriptionem ejus* L. IV. Cap. VI. p. 367. ſimul & inſpice nervorum figuram primam huic libro adjectam. Edit. BOERH. & ALBINI. FALLOPIUS quintum etiam par ut tertium exponit, tres ejus ramos numerat, quos ante eum Anatomici diviſerunt. vid. *Obſervat.* p. 403. *in Oper.* Frf. 1600. edit. quem VIDUS VIDIUS ſequutus eſt. L. III. C. II. *de Anatom.* p. 80. T.

præbuit *b*). Adeo enim ſubtiles ſunt illius ſurculi, uſus haud ita ſpernendi, & ſcalpris cuneisque ferreis opus eſt, ut illos demum promas, quos ita ſtudioſe natura condidit. Simul quoque ſibi invicem illi ſunt impliciti, & partes adeunt natura diverſas, ut lynceis nonniſi oculis delicata eorum fila pateſcant *c*). Suis in ſcriptis & iconibus majora paris prædicti filamenta propoſuit veneranda antiquitas, diducenda poſteris, cujus ramorum numerus VIEUSSENSII, WINSLOWII, LIEUTAUDI aliorumque temporibus ita excrevit, ut longe ſpatioſiores eſſe cœperint nonnullis in locis illorum provinciæ, quam illis natura dedit. Norunt ſcilicet ſeduli illi naturæ Indagatores fœcundam nervorum ſobolem, ut manu plus quam liberali & illis partibus nervos tribuerent, ab hoc pari provenientes, in quibus nulla fere eſt nervuli ſuſpicio. Inviſibiles autem, ſi poneres, quales nonnulli introdu-

III. Op Frf. 1626. BAUHINUS GALENUM & VESALIUM ſequutus eſt aliosque, quid ſtatuant in notis adjectis recenſet. vid. Ejus *Anat.* L. III. C. XXI. VESALIANASque figuras ſui operi conjunxit. RIOLANUS & quintum pro tertio deſcribit, modo duos in ramos dividit, & ex deſcriptione patet, illum Ophthalmici WILLISII ſuperiorem ramum deſcripſiſſe, infraorbitarium ut primum agnoviſſe, de tertio pauca addidiſſe verba. *Anthropol* L. IV. C. III. Nullibi meliora illis temporibus deprehendis, quam apud Reſtauratorem nobilis hujus Anatomiæ partis, WILLISIUM volo. Nec tantæ fortaſſe ortæ fuiſſent confuſiones, ſi EUSTACHII poſteri hujus viri accuratas Tabulas inſpicere potuiſſent, ubi quinti paris diviſio & diſtributio jam accurate delineata extant. vide EUSTACHII Tab. XVIII. Fig. I. III. IV. V. lit. q.

b) Hanc hinc inde notatam deprehendis in Ill. MECKELII Diſſertatione *de Quinto pari habita*, quæ communem Anatomicorum applauſum obtinuit. Gottingæ 1748. vid. & HALLERI Diſſert. *de Vera Nervi Intercoſt. origine Opuſc. Min.* T. I. p. 503.

c) Vid. figuram n. b. citatæ diſſertationi adjectam, ramulum illum præſertim, qui per durum os meat, quem præclara MECKELII induſtria detexit. VIDIANUM illum volo cum ſeptimo pari & intercoſtali junctum. Litt. *k*. *μ*. &c.

ſere voluerunt *d*), viderentur tamen trunculi, quorum ramificationes, ſi non ſcalpello, imaginatione tunc proſequi poſſes; aſt corruit omne illorum fundamentum, ſit licet ſpecioſum, ſi trunculorum principia deſunt.

§. II.

Nervulus ille, qui *Ophthalmici* WILLISII ramus eſt, & *Naſalis* vocatur, duræ matri fibras largiri dicitur a VIEUSSENSIO, quum per foramen orbitale anterius juxta criſtam galli craſſam meningem penetrat, quo in loco adeo cum illa cohæret, ut inde ſeparari vix poſſit *a*). Delineat hujus nervi ortum, ejus decurſum Clariſſimus Auctor, cujus ultimæ ramificationes in figura occurrunt, non autem illæ, quæ duræ matri proſpiciunt, nec de iis in iconis explicatione ullum verbum extat *b*), ut ob arctum modo cum dura matre nexum ramulos illos ſuppoſuiſſe videatur. Naturam quum conſului, & delicatum illum ſurculum evolvi, ſequentia mihi annotare licuit. Surgit e latere interno nervi naſalis rami ſecundi ophthalmici nervi, qui in foramen anterius, orbitale dictum, intrat, ſecum quaſi ducit involucrum a lamina externa duræ matris, quæ in orbita periorbitam facit, proveniens, in quo is conditus latet *c*). Hoc amictus incedit ſub lamina oſſea oſſis frontis, quæ inciſuræ ethmoïdeæ

d) Ut ROBERTUS NESBIT. confugit ad perioſtii ſenſibilitatem probandam. *Human. Oſteogen* p. 6.

a) *Neurographiam* vid. Libr. III. C. III. p. 171. quem autorem circa hos nervulos jam perſtringit Ill. MECKELIUS *l. c.* p. 43. §. LIV. not (*i*) ſimulque recte allegat non adeo ægre, ut vult VIEUSSENSIUS, hunc nervulum ſeparari potuiſſe, ſed facile, id quod quoque ſæpius expertus affirmare poſſum.

b) Vid. T. XXII. Lit. m. p. 175.

c) Vid. MECKEL. *l. c.* §. LIV. nonnunquam duobus ſurculis oriri deprehendit idem. Hanc & Obſervationem allegat HALLERUS *El. Maj.* T. V. p. 425.

marginem conſtituere juvat, & cum ethmoïdis oſſis horizontali lamina, cui applicita eſt, hicque paululum depreſſa canaliculi ſpeciem format ab hoc foramine ad naſi radicem tendentis, qui in cranio integro non ſemper videtur *d*). Ad naſi radicem quum is pervenerit, involucrum nervi cum SCHNEIDERI membrana ſe jungit, intrat nunc is ejus ſubſtantiam, quæ ſeptum narium obducit, & ibidem ſeſe diffundit *e*). Meat itaque pone frontis ſinum ſuo involucro tectus, nec ejus membranæ ullos nervulos eum tribuere vidi *f*). Optime autem nervulum vides, ſi incidis ejus involucrum, volſellaque ſubtili illud elevas, tenuiſſimum illum albido colore ſplendentem incedere deprehendis, qui nullibi ramulum fundit in omni hoc, quem progreſſum deſcripſi. Fundata mi-

d) Inde in cranium redire ajunt nervulum. vid HALL. *Comment. in* BOERH. T. II. p. 560. not. (*a*), & *El. Maj. Phyſ.* T. V. p. 425. MECKEL. *l. c.* §. LIV.

Ut etiam WINSLOWIUS addat. *Expoſ. Anat.* T. III. §. 41. illum ramulum uniri cum fibris primi paris olfactorii ſupra os cribroſum, ſimul etiam LIEUTAUDUS *Eſſais Anatomiques* p. 433. quod ſimul refutat MECKELIUS *l. c.* Nec ita eum deprehendit olim NICOLAI, qui & nervi illius iter perquiſivit vid. *Commerc. Litterar. Nor.* p. 261. An. 1732. Expreſſerunt eum figura EUSTACHIUS Tab. XVIII. Fig. I, III, V. Lit. XX, V, W. ſimul & Ill. HALLER. Tab. VI. Faſcic. I. *Icon. Anat.* Deſcripſit FALLOPIUS *Obſerv. Anat.* p. 97.

e) Ita etiam eum exhibuit VIEUSSENS. *l. c.* p. 171. & fig allegata. Simul HALLER. in *not. ad* BOERHAAV. Vol. IV. p 63. §. 498. not. *b*. MECKELIUS *l. c.* p. 43. NICOLAI *l. c.* portionem ejus exire vidit per parvum foraminulum in dorſo oſſium naſi, quæ ſeſe diſtribuit in naſi muſculis.

f) Vidit MECKELIUS minutos membranæ ſinus obducenti ſurculos dediſſe, hoc autem variare dicit. *l* c p. 43. nec unquam communicaſſe vidit eum illis in narium cavitate diſtributis filis Olfactorii Nervi, ut WINSLOWIUS voluit. Nec de illa communicatione intra cranium, nec in cavitate narium mentionem facit Cl. METZGER in Diſſert. de *primo Pari Olfactorio*. Argent. 1769.

hi videtur illa suspicio, quæ in opere constituto enata fuit, annon VIEUSSENSIUS viderit arteriolæ subtilioris nervulum illum comitantis ramulos, quosque habuerit pro ramulis e nervo provenientibus? Illi sane inde decipi possunt, qui in perquirendo hoc nervulo arteriarum repletionem negligunt, cujus arteriolæ rami nervi involucrum pingunt *g*, medullamque nervi adeunt, ut & ejus nutritioni inservire videantur. Illa quoque sese deperdit, individua nervi comes, ramulorum propaginibus extenuata, in Membrana, quæ narium septum obducit.

§. III.

A ramo quinti paris regredior ad truncum. Hic e numerosis filis *a*) conflatus in sui compositionem recipit mirum vasculorum numerum *b*), qui delicatum filamentorum involucrum pingit, & illorum intra cranium longitudinem sequitur, ut absque vasorum repletione nervus ille ex homogenea massa factus esse videatur. Gau-

g) De hac arteriola vid. *Tabul.* HALLERI *allegatæ Fasc. VII. Icon. Anat.* Fig. 2. F. & *Element. Maj. Phys.* T. IV. p. 123.

a) Alia filamenta mollia dixerunt, alia dura ad instar eorum, quæ petræ ossis temporis posterius foramen adeunt, quod tamen ita se non habet, cum in filis illis nulla differentia regnet. VIEUSSENS. *l. c.* p. 169. Incertum eorum numerum esse experiundo didici. MECKELIUS ad septuaginta ad nonaginta eorum numerum evehit, *l. c.* p. 20. §. 32. vid. & HIRSCH *paris quinti nervorum encephali disquisitio anatomica.* Viennæ 1765. ad 70, 90, ad 100 usque fila numeravit. Meæ sententiæ addictum vidi Cl. NEUBAUERUM in eleganti sua Dissertatione *de Nervis Cardiacis.* Jenæ habita 1772. §. 2. No. 3.

b) Arteriolas illas ex arteriis cervicalibus deducit VIEUSSENSIUS *l. c.* p. 169. simul easdem depingit Tab. XVII. lit. P. P. sane illæ videntur esse arteriolæ, quæ truncum sequuntur à suo exortu, interque filamenta ducuntur, ut injectione felici apparent. Nec ea vasa videtur exprimere in receptaculo sinus videnda, id quod icon clarissime docet.

det itaque involucris, primo a pia matre orto, quod ſingula fila ambit, ſibi invicem nexa per raram celluloſam, quorum filorum congeriem tæniæ inſtar nervoſæ c) ſtyli ope hinc inde facile ſeparas, ut illius compoſitio pateſcat. Fila illa, quæ tæniam conſtituunt, albo colore ſunt conſpicua; quodſi vero vaſorum repletio feliciter ſuccedit, vaſcula illa tenerrima jucundo ſpectaculo cum filis nervoſis variegato colore ludunt d). Alterum ejus involucrum efficit ſubtilis arachnoïdea, quæ omnia fila jungit, per quam illa translucent. Intrat omnis hic filorum apparatus in ſacculum a dura matre factum, intra quem is libere ſervatur. Fit ille a matris duræ ſeceſſu, ita tamen, ut internus ejus ambitus ab interna duræ matris lamina formetur. Locatur hujus ſacculi fundus in veſtigio proprio, quod prope terminum petræ e) eſt, quo ſellam turcicam ſpectat, qui fundus in ima ſui parte robuſtum & nobile illud ſeptum habet f). Dum anticam hujus ſacculi partem diſcindis, tres in ramos prægrandes nervum diviſum obſervas g), qui ab interna hac dura

c) Hac expreſſione utitur HALLERUS *Comment. in Prælect. Bœrhaav* T. II. p. 560. not. *a.* quam hinc inde quoque retinuit MECKEL in *Diſſert. alleg.* rei ipſi ſatis convenientem. conf. p. 21. §. 33.

d) Vaſcula ſcilicet prædicta, quæ Nervus a ſuo exortu e medulla ſecum duxit cum illis ex ſinu cavernoſo oriundis a carotide cerebrali, quæ §. V. deſcripta extant.

e) vid. ALBINI *Hiſtor. Oſſium;* Lunulam ibi adeſſe dicit, cui cerebri inſidet nervus quintus. p. 144. & *Tabula Oſſium* exprimit T. 3. Icon. 2. & 3. k.

f) *Elem. maj. Phyſ.* T. IV. pag. 209. Multum & accurate de illo ſepto ſcripſit MECKELIUS *l. c.* p. 21. ejusque formationem egregie verbis expreſſit. Integerrimum eſſe rectiſſime innuit, ut nullus tranſitus ſtatui poſſit ex receptaculo carotidis in quinti paris ſacculum.

g) MONROUS *de Nervorum Diſtribut.* Franeq. 1754. p. 11. vid. *Icon. Faſc. Anat. I Tab. de Baſi Cranii* Lit. *n.* MECKEL *l. c.* Fig. I. 52. &c. HIRSCH *l. c.* Lit. *d.* Ramos illos tres & diſtincte exhibuit ZINN *de Oculo* Tab. VI. Fig. I. *b.*

membrana sacculum limitante ultimum involucrum accipiunt, quorum duo ultimi e cranio exeunt per foramina, quæ rotundum & ovale dicuntur, primus autem orbitam petit. Firmissime nectuntur filamenta nervi duræ matri, rubellum, qualis in gangliis est, colorem habentia *b*), antequam dicta foramina subeunt, quod fortasse dicendi rationem præbuit VIEUSSENSIO, WINSLOWIO & LIEUTAUDO, adesse nervosos surculos, qui duræ matris substantiam penetrant, inque illa sese distribuunt.

§. IV.

Ut hæc nunc plenius diducam, quid his in locis præclari illi Viri viderint, optimum ordinem me sequi videbor, si primum illorum mentem proponam, & quales nervosos ramulos nervus ille quinti paris fundit, indicem, subjuncturus simul, quid ibidem mihi observare licuerit. Alia ramorum nervi quinti paris denominatio & divisio apud VIEUSSENSIUM occurrit, quas hucusque tempora mutarunt *a*). Quintam enim ille conjugationem in duos

b) Ganglion ibidem adesse statuit RIDLEYUS *Anatom. Cerebri* L. B. 1750. pag. 145. qui etiam in Fig. III. libro adjecta lit. B. ex cadavere exemptum illud depingit. Carneam illam fibrarum substantiam haud ita notabilem aliquando deprehendit MORGAGNI *Adversf. Anat. VI.* Animadv. XXI. p. 26. Eandem substantiam eorum carneam describit VIEUSSENS. *l. c.* p. 169. Ganglii speciem describit WINSLOW *l. c.* §. 29. illud refutat HALLER *Comment. in* BOERH. *Prælect.* T. II. p. 575. not. *d.* nec ullam mentionem ejus injicit in *Elem. Maj Phys.* T. IV. *l. c.* Rubelli quid habere illa filamenta, certum est, sed colorem ad ganglion constituendum non sufficere, aliorum gangliorum inspectio quemlibet edocere potest.

a) *l. c.* p. 170. talem divisionem fecit, quum tamen FALLOPIUS jamjam optime nervum in tres ramos distinxerit, videtur MECKELIO *l. c.* pag. 29 not. *q.* exemptio illa nervorum ex corpore, atque hinc præternaturalis hujus nervi distractio in caussa fuisse, ut hæc eum in hanc fallaciam induxerint.

duos modo ramos sese distribuere in sacculo illo conditam asserit, quorum alterum anteriorem nominat, alterum majorem & posteriorem, qui ramus anterior surculos quosdam duræ matri impertit, crassiuscula membrana obductus, utrinque receptaculum sellæ equinæ lateri appositum ingreditur, in quo unam, modo duas emittit fibras, quæ cum fibra e nervo sexti paris ibidem emissa in nervum intercostalem desinunt *b*). Hoc autem, ut accuratius cognosci potuerit, iconibus sistit, quæ, quid sibi voluerit Auctor, bene proponunt. Scilicet sub anteriori illo nervo quintæ conjugationis intelligit eum, qui hodie *Ophthalmicus* WILLISII dicitur; huic autem associat eum, qui ovale cranii foramen perforat, quos duos tamen ramos natura dividit. Posterior is erit, qui ovale petit, & tertium nobis constituit. Surgerent itaque nervi duræ matri prospicientes ex *Ophthalmico* WILLISII, aut *Maxillari* superiori nobis dicto, antequam illi duram matrem ingressi sua dein loca adirent *c*). Eadem fere

Hoc fortasse ita WILLISIUM movit *Anat. Cerebri* Cap. XXIII. qui divisionem nervi quinti paris statuerit in superiorem minorem, qui secundus est & primus hodiernorum, & inferiorem majorem, qui tertius ramus est. Alio modo processit jam RIDLEYUS *l. c.* p. 146. & Fig 3. Lit. C. D. E., quæ quidem figura nervum non rite exprimit, ut eum natura exhibet. WINSLOW. *l. c.* §. 30. HALLER. *Comment. in* BOERHAAV. T. II. p. 560. not. *a.* aliique. vid. §. 3. n. *g*.

b) Ad MECKELIUM usque fere omnes, paucis exceptis, hanc communicationem nervi quinti paris intra receptaculum tradiderunt. Recensuit & in ordinem collegit eos HALLERUS in Dissert. *de vera Nervi intercostalis Origine.* vid. *Opusc. min.* T. I. p. 506. & 507. MORGAGNUS iterato examine confirmat, nil a quinto ad intercostalis radicem accedere. *Advers. Anat. VI.* p. 30. & in *Epist. II.* p. 224. Consentit SANTORINUS *Observat. Anat.* p. 67. nec talem vidit ALBINUS apud F. ZWINGER in *Spec. Anatom. Botan.* a. 1731. HALLERUS *l. c.* p. 508. qui præter hos nominatos Auctores alios adhuc allegat, qui non pro perpetua lege eam communicationem in receptaculo habuerunt. v. & MECKEL. *l. c.*

c) Huic quoque sententiæ addi-

propoſuit WINSLOWIUS, quæ VIEUSSENSIUM modo propoſuiſſe retuli. Nervum quinti paris in cavernoſo ſinu latere conditum erroneus ſcripſit *d*), is nectit ſe apici petræ, aut ſeſamoideo, ſi quod adeſt, oſſiculo, filis duræ matri datis ex inſigni fibrarum congerie conflatus ſeſe explicat, & ganglii ſpeciem format. Provenirent ſimul & hi nervoſi ſurculi in duram matrem tendentes ex ipſo nervi trunco, ſi bene WINSLOWIUM intelligo. Ab hisce receſſit LIEUTAUDUS *e*), qui alias WINSLOWII veſtigia preſſo quaſi pede ſequutus eſt, & ramum indicat, qui ductus SIDOBRE, Monſpelienſis Profeſſor, apud PACCHIONUM de *Dura Matre*, p 145. "Multoties demonſtravi, craſſam meningem „accipere nervos a quinto pari; „hinc ejus exquiſitus ſenſus." Plurimos quoque indicat duram matrem accipere, JOH MUNIKIUS Libr. *de Re Anatomica*, Ultraj. 1697. p 148. nullos alios autem indicat, præterquam illos a quinto pari provenientes, quos huc usque excitavi.

d) Errorem hunc commiſerunt & alii, ita ut non modo quintum, ſed & tertium & quartum par in ſinum cavernoſum poſuerint. vid. VIEUSSENS. pag. 7. & 16 & Tab. XVII. n. ** MORGAGNI *VI. Animadv.* 23. ut ab ejus ſanguine, quo perpetuo turget, lavetur. Accuratum autem examen detexit quartum & tertium par ſuis involucris gaudere à dura matre jamjam provenientibus, ut alluantur à ſanguine eorum involucra, quodque BIANCHI jam annotaſſe reperio *Theatr. Anatom.* MANGET. p. 345. Quintus autem maxime à balneo illo ſanguineo ſecluſus, quum poſteriorem ſacculi parietem interna duræ matris lamina facit, quæ omnem cum ſinu communicationem tollit. vid. ZINN. *de Oculo* p. 199. & HALLER. *Comment* BOERHAAV. T. II. p 360. not. *g*. & *Opera minora* T. I. p. 509. n. *l*. ubi & à repletione argumentum proponit. Tertium & quartum ſuper lacunar receptaculi cavernoſi incedere, quintum ceræ exteriorem accumbere & ſepto membranaceo valente ſeparari, ut nulla cera tectus ſit. Idem experimentum ex natura deſumtum allegat MECKEL. *l. c.* § 36.

e) *Eſſais Anatomiques* p. 434. "Le Nerf Maxillaire inférieur jette „avant de ſortir du crane un rameau, qui accompagne la bran„che de la carotide externe, qui „ſe repand ſur la dure mère", quem etiam aſſumſit Cl. AURRAN. in Diſſert. *quæ Elinguis fœminæ loquelam exhibet*, vid. Theſin 40. quem autem repetitis examinibus fruſtra quæſivit.

ram matrem ingreditur, ejusque ortum ex tertio ramo quinti paris, maxillari inferiori, antequam is cranio exit; jungit is ſeſe illi arteriæ, quæ carotidis externæ ramus eſt, & in dura matre repit ſphenoſpinoſa dicta, ſuasque juxta LIEUTAUDI mentem ramificationes fundit.

§. V.

Tanta fuit VIEUSSENSII auctoritas, ut & illa, ſicuti videtur, WINSLOWIUM & LIEUTAUDUM ſeduceret, viros quibus neque voluntas dicendi veritatem, neque eam inveniendi induſtria defuit. Nullos autem nervos ibidem locorum duræ matris ſubſtantiam ingredi, accuratum aliorum examen detexit *a*). Delicatam & quintæ conjugationis filamentorum compagem ſumma patientia evolvi, perque duram matrem proſecutus ſum, ut ne unicum nervulum in illa manſiſſe deprehenderim. Separatim nonnulla fila hinc inde à craſſa illa quinti paris nervoſa tænia ſecedere vidi, quæ duræ matri proſpicere opinatus, decurſum autem eorum quum proſequi cœperim, ſeſe rurſus communi nervoſæ tæniæ aſſociaſſe animadverti, de quorum ramulorum à principali nervo ſeceſſu in aliis nervorum conjugationibus & baſis cranii nonnulla exempla demonſtrat *b*). Fit ille ramulorum

a) De nullis mentionem facit MONROUS *l. c.* nec qui traductum illum librum notis illuſtratum probavit nervorum Inciſor CAMPERUS. Neque ZINNIUS in *Diſſert. altera* ſiſtente experimenta quæ circa corpus calloſum, cerebellum & duram matrem in vivis animalibus inſtituta fuerunt. §. 4. Nec de ullo ramo verba fecit VERDIER, cujus novam editionem dedit Cl. SABATIER *Abrégé de l'Anatomie du Corps humain.* Paris 1768. T. II. p. 500. ſqq. neque HALLERUS in Comment. *ad Præl.* BOERH. T. II. p. 560. not. *a. Elem. maj. Phyſ* T. IV. §. 16. p. 209. neque MECKELIUS *l. c.* Viri hac ætate in nervorum ſectionibus principes.

b) In octavo pari hoc obſervatur, nervo acceſſorio & nonnun-

fecessus in suprema sacculi parte, ubi truncus fundit Ophthalmicum WILLISII ramum, fit & ille in media & antica, qua Maxillaris superior suo e loco secedit & foramen ingreditur, locis ideo à Præclaris illis viris antea annotatis. Idem quandoque reperi eo in loco, quo fila trunci Maxillarem inferiorem efformant, ut etiam statuere posses & ibidem intrare nervi filamenta duræ matris compositionem *c*). Ast cum animo cuncta ponderaverim attente, cumque in cadavere rem contemplatus sim, cujus vasa materie subtili Ruyschiana arte erant repleta *d*), ad eum usque gradum, ut & illa materies in ossium substantiam diploicam penetraret, ibidemque hæreret quasi effusa, ea rursus suspicio mihi suborta fuit, an non antea nominati viri forsan decepti fuerint à filis illis, quæ cavitatem intus nacta, nec repleta, nervos sistunt, repleta autem vasculorum seriem & rete admirandum contemplanda offerunt. Nec sane vana erat suspicio, præsertim quum VIEUSSENSII descriptionem filamentorum nervosorum comparaverim cum vasculorum ibidem reperiundorum distributione atque decursu quam cadavera visui obtulerunt. Ut itaque rite proponam quod sentio, proximum erit, ut de illis vasculis in hac Nervi Quinti paris vicinia, & sacculo reperiundis

quam in nono pari linguali dicto, quod in duos fasciculos divisum, ita ut ex uno fila tamen à se recedant, nec conjuncta duram matrem perforent. vide de *Nervo octavi paris & accessorio.* §. XII.

c) Locum quidem accurate non indicant nominati illi viri, attamen supponere posses ob secessum filorum eos putasse, illa extima in dura matre manere, quæ non conjunctim cum cæteris e cranio exeunt. Hæc præsertim ex LIEUTAUDI descriptione inducere posses, ante allegata, sed quid illud sit, quod LIEUTAUDUS voluit, injectione facta, clare elucet.

d) De repletis quidem receptaculi vasculis loquitur VIEUSSENSIUS p. 44. *l. c.* ubi rete mirabile GALENI describit, sed ex repletione illa, quam fecerat auctor, jam dicere potes, quod parum accurate processerit ille, ut potius totam rem inde obscuratam deprehendas.

verba faciam, inde nervoſos illos ramulos, nil aliud præterquam vaſcula eſſe, forſan oſtendere potero.

§. VI.

Aperto itaque cavernoſo ſinu duræ matris arteria carotis cerebralis e canali carotico emergens *a*), ſeſeque ſurſum erigens flexionem ſuam, quam dicunt tertiam, inſtituit, paululum dein inclinata antrorſum & paululum extrorſum procedit, donec ad apophyſin clinoideam anteriorem pervenerit. Sub hac novam flexionem facit ab exterioribus introrſum, ſeſe erigit rurſus dura hic matre amicta, cerebrum adit, ſuas ramificationes ſpargens. Ex dorſo itaque tertiæ flexionis pronata fuit in utroque latere arteriola, cujus ramificationes erant ſequentes. Fiſſa illa abit duos in trunculos, quorum alter retro apophyſin clinoideam poſteriorem incedit, ramulum fundit, qui cum alterius lateris ramulo eadem ex arteriola provenienti communicationem aluit, ut ſemi circulum arterioſum juncti retro ſellam turcicam conſtituerent. Ex trunci dein continuatione ſub priori ramulo alius rurſus enatus fuit, qui ſupra apophyſin occipitalem anteriorem cum alterius lateris ramulo huic nunc dicto exacte reſpondenti confluxum iniit, ut duæ utrinque hoc in loco ortæ fuerint anaſtomoſes. Inceſſerunt autem hæ per ſinum illum transverſum duræ matris, qui inter apophyſes clinoideas poſteriores eſt, & apophyſin baſilarem oſſis occipitis *b*). Inceſſit harum arteriolarum

a) Hunc arteriæ carotidis cerebralis trajectum egregie deſcripſit HALLER. *Comment. ad Præl.* BOERH. T. II. p 344. not. o. ſimulque nitide depictus extat in MECKELII *Diſſert. allegata.* Fig. I. n. 10. tertiam flexionem deſcribit, quartam quam dicit n. 11. indicat.

b) Vide hujus ſinus deſcriptionem in HALLERI *Elem. maj. Phyſ.* T. IV. p. 157. qui plurimis filis,

trunculus retro apicem apophyſeos petroſæ, & poſterius latus ſinus petroſi inferioris legit, & in dura matre ibidem ſubtiliſſimis ramificationibus ſeſe finiit, quum ultra medium petræ ſeſe extenderit. Hæc prædicta arteriola anterius ramum notabilem mittit, qui alter trunculus eſt, quique internum arteriæ carotidis latus legit, & ſellam turcicam adit, inque dura matre, quæ ſinum RIDLEYANUM perficere juvat, ſeſe diſtribuit. In hac autem vicinia pituitariæ glandulæ ramulos tribuit & cum ſodali alterius lateris diſtincta anaſtomoſi jungitur. Notabiles hi ſunt hujus arteriolæ ramuli, qui partim in ſinus cavernoſi receptaculo videndi ſunt, partim extra illud vagantur, ut prædictis in locis verus circulus arterioſus ſurgat *c*).

§. VII.

Præter dictam arteriolam ex dorſo tertiæ flexionis arteriæ carotidis enatam aliam adhuc ſurgere animadverti,

quæ latera jungunt, refertus eſt, fortibus & valentibus, in quo rami harum arteriolarum incedunt. vid. *Tab. Art. baſ. cranii R. R.* not. 13. hic & ille GARENGEOTTI eſt *Splanchnologie* T. II. p. 229. quos ſub nono & decimo ſinu duræ matris deſcribit.

c) Hanc arteriolam non deſcriptam reperio in MECKELII *Diſſertatione allegata*, quam pluries in cadaveribus ita deprehendi, uti deſcripſi. Imo extant, duo præparata in Cimeliarchæo noſtro Anatomico dexterrimi MEYII, in quibus & illæ arteriæ cera repletæ conſpiciuntur. In altero, mira patientia & dexteritate carotis & ſubtiliſſimæ ejus ramificationes extricatæ ſunt una cum capitis collique muſculis; in altero quod organon auditus & arteriæ carotidis trajectum per petram & loca indicata ſiſtit, anterior modo ramus viſui offertur. De ea mentionem injicit HALLER. *Elem. maj. Phyſ.* T. IV. pag. 121. §. VIII. vid. Faſcicul. VII. p. 4.

An huc pertinent illæ de quibus VIEUSSENSIUS *l. c.* p. 44? dum alias ad glandulam pituitariam ferri ſcripſit, alias retrorſum inclinari, ut ſpongioſam oſſis ſphænoidis ſubſtantiam adeant; videtur.

majori attentione dignam, ſi ad id attendis, cujus gratia de receptaculi arteriolis hic mentionem facio. Enata ſcilicet fuit illa ex latere externo carotidis arteriæ flexionem inter tertiam & quartam, quam inſtituit. Hanc externam lateralem vocare licebit *a*), quamque ſimul aliquibus in cadaveribus ſequenti modo ludere vidi. Supra ſextum par nervorum cerebri, quod cum quinto arctiſſime cohæret *b*), incedit illa, cui ſexto pari exiguos ramulos dat, ſimul quoque tertii paris in vicinia incedentis involucro, primoque ramo quinti paris, ita ut hæc dicta paria arctum inter ſe propter vaſculorum diſtributionem commercium alant. Imo ulterius & ſeſe adhuc extendere ſolent illi ramuli, nervoque maxillari ſuperiori & inferiori proſpiciunt eorumque delicatam compagem pingunt. Hujus nunc arteriolæ trunculus antrorſum procedit externo in latere tertii paris medullæ cerebri, & adit orbitam, intra duræ matris ſubſtantiam receptus, per rimam orbitariam ſuperiorem, poſtquam laterales ejus ramuli duræ matri dederunt ſurculos, ſeſeque partim junxit trunco ophthalmicæ arteriæ, partim ramulo ab ophthalmica proveniente, qui in elevatore palpebræ ſeſe diſtribuit *c*). In ſacculum porro paris

a) Hujus arteriolæ deſcriptionem vide etiam in *Faſcic. Anat. VII.* p. 4. & ipſi ſub nomine arteriæ receptaculi anterioris venit, ſimul etiam in MECKELIO *l. c.* quæ cum ea aliquibus modo exceptis exacte conveniunt, ludere & eandem vidit HALLERUS *l. c.* ſimul & MECKELIUS *l. c.* Eaſdem ſimul arterias ad duram matrem ire ſcripſit J. E. WREEDE Tab. VIII. quem non vidi.

b) Præter celluloſas fibras, quibus irretiuntur, nullam filamentorum communicationem vidit HALLER. *Opp. min.* p. 509. T. I. Lit. *o.* MONROUS *l. c.* connexionem habet cum ſexto qualem vero an nervoſam? omiſit p. 11. VIEUSSENSIUS communicare aſſerit *l. c.* p. 47. SANTORINUS C. III. §. 18. PETITUS *Memoires de l'Acad. R. des Sciences* A. XXVII. p. 3.

c) Continuationem hujus arteriolæ in orbitæ cavum optime aliquoties vidi etiam hoc modo, ut in progreſſu ſuo craſſior reddita fuerit, ut recte valeat & id quod HAL-

quinti alias adhuc parvas arteriolas ſeſe inſinuaſſe in feliciſſime repletis illis ſubjectis detexi, egregie rubro colore diſtinctas. Ita à menyngea arteria media, ſphenoſpinoſa alias etiam nominata, provenit una, intraque duræ matris ſubſtantiam recepta quintum illud par adiit, & cum prioribus deſcriptæ arteriolæ ramificationibus anaſtomoſes fecit *d*). Surrexit ſimul extra cranium per rimulam prope ſpinoſum foramen & in cranio videndam eadem ex ſpinoſa arteria enata alia, & prope exitum nervi maxillaris inferioris e cranio duræ matri ſeſe inſinuavit; alia in foramine ſpinoſo orta cum trunco aſcendit, quæ ſimul duram matrem intrat *e*), cum alia à maxillari interna proveniente, & cum ramulis e laterali externa provenientibus confluxum celebrat. Tandem & illa notanda venit, maxillaris internæ propago, quæ ex dorſo flexionis illius arteriæ enata ſtatim nervum illum ma-

LERUS *Faſc. Anat. VII.* p. 4. dicit, "non modicum ramulum „ab ophthalmica ad receptaculum „redire, nervumque quintum & „duram matrem adire," delineatam exhibet in *Faſcic. Anat. I. de baſi Cranii* n. 24. quem etiam recenſet MECKELIUS *l. c.* p. 24. viſum autem fuit, duos etiam hos trunculos anaſtomoſin perficere, alterum ex noſtri receptaculi arteriola, alterumque ex ophthalmica, de qua re etiam loquutus eſt ZINNIUS *l. c.* p 215. Anaſtomoſin autem jungit cum altera acceſſoria, quæ propago arteriæ meningeæ cum ramo primi nervi quinti paris allata fuit. Fortaſſe hujus arteriolæ continuatio ſupra ophthalmicum nervum incedentis nervus ille eſt ex primo ramo quinti paris ſurgens & cum intercoſtali communicans, quem in theatro Anat. Amſtelodamenſi demonſtravit Cl. CAMPER uti excitat *Tractatus de Nervis à Monroo editus & latine verſus Edit. altera*, p. 119. not. *a* Obſervationem hanc CAMPERI didici ex *Diſſert.* Cel. NEUBAUERI p. 37. §. 4. No. 24. de qua communicatione Cel. & hic Anatomicus nullam obſervationem habet.

d) Hanc accuratiſſime etiam deſcripſit HALLERUS *Faſc. VII.* p. 4. etiam MECKELIUS *l. c. p. c.*

e) Hæc non perpetua eſt, & ſi adeſt, adeo exigua reperitur, ut tenuis fili inſtar ſit, neque à MECKELIO neque ab HALLERO annotata.

maxillarem ſuperiorem petit, in quem illa ſeſe immergit, & inter fibras ejus ſerpentinum flexum inſtituit, ejusque fibris proſpicit, tandem per idem foramen cranium petit, quo is exire ſolet, inque ſacculum illum quinti paris ſe immittit. Ludit in matre dura ſacculum illum perficiente, & cum prioribus ante nominatis in ſecundo & tertio ramo quinti paris anaſtomoſes celebrat. Notabilis hic arterioſus ramus internas illas arteriolas à carotide provenientes aliquando ſuperat, ut etiam in uno ſubjecto eundem in duas tresve exiguas diviſum deprehenderim *f*).

§. VIII.

Ex hac igitur deſcriptione vaſculorum pâtet, quod commode arteriolæ illæ dividi poſſint in eas, quæ extrorſum proveniunt ſacculum illum nervi penetrantes, ut proſpiciant & nervorum filis & duræ matri, cerebri involucro. Etiam in eas, quæ ex carotide cerebrali & ſphenoſpinoſa arteria enatæ, nominatas partes adeunt, ut & ibidem ſua negotia faceſſant *a*). Præ reliquis nunc arteriolis illa conſideranda venit, quam lateralem externam vocare licuit, quæ ex altiore loco enata ſeptum illud nobile perforat, quod parietem poſteriorem ſacculi perficit, in ima paulum deſcendit, ut quinto pari ramos det *b*). Hujus nunc decurſum cum ſerio rimaris,

f) Hanc deſcripſit & detexit MECKELII induſtria *l. c.* p. 24. & mentionem quaſi in tranſitu facit HALLERUS *l. c.* p 4. lin. b.

a) Hanc diviſionem inſtituit MECKELIUS in *Diſſert. alleg.* §. 35. p. 23. arteriarum receptaculi quæ commoda & naturæ conveniens, in internas & externas; licet & unam deſcripſimus, quæ in foramine ſpinoſo ex arteria illa enata ſit, quam autem non conſtantem ſupra retuli, ut illa ſane diviſionem non tollat

b) Hæc arteriola plurima celluloſa quaſi immerſa, quæ ex filis

iconemque inſpicis à VIEUSSENSIO exhibitam, qua nervi intercoſtalis primordia uti vocant, à ſexto & quinto pari nervorum cerebri provenientia ſiſtit, & ſimul ejus deſcriptionem in auxilium trahis, quid quæſo veritati magis proximum, quam ſi illas arteriolas pro nervis habuiſſe VIEUSSENSIUM referam *c*), & vaſculorum diſtributionem pro nervulis duræ matri proſpicientibus, ut viderit arteriolæ illius antea dictæ continuationem, quam duræ matri ſeſe immergere antea poſitum fuit. Reliqua

ſatis fortibus facta latera receptaculi conjungit, qualia fila in pluribus aliis ſinibus videnda, quæ non parum roboris ſinibus conciliant. Exemplo ſinus RIDLEJANI & præprimis transverſi retro turcicam ſellam reperiundi. Hujus receptaculi fila ſimul deſcripſit SCHOBINGER in *Diſſert. quæ inſignem telæ celluloſæ dignitatem in fabrica corporis humani monſtrat.* vid. §. LVIII. Nullos nervos intus contineri præterquam illum, in ſextum par ſeſe inſerentem etiam accuratum noviſſimum Cel. NEUBAUERI examen detexit. Plexum illum nervoſo-arterioſum WALTHERI quem in *Programm. primi paris intercoſtalis & vagi Anatomen exhibente* p. 6. ſqq. deſcripſit, ſolide evertit. *l. c.* p. 41. ſqq. §. VI.

c) Vidit quidem VIEUSSENSIUS vaſcula ſubtiliſſima in cavernoſo ſinu, de quibus multus eſt *l. c.* pag. 44. & ſq. quum rete illud mirabile GALENI deſcribit, quod totum ex vaſculis conſtare contra WILLISIUM contendit Cap. IV. *Anat. Cerebri* qui ſimul nervulos ejus compoſitionem intrare falſo exhibuit. Medium quoque tradit, quo vaſculoſum illud rete eſſe demonſtrat. Illud injectionem eſſe in arteriam carotidem factam ope atramenti, qua tinctura vaſcula inficiuntur. COWPERUS arteriolas receptaculi quoque pingit in *Tab. III. Append.* quam & in DRACKIO delineatam vides absque ullo ordine T. XX. n. 14. vid. & ſimul RIDLEJUM *Anat. Cerebri* C. VIII. fig 2. 9. "quam itaque diverſæ hæc ſint ab „iis quæ propoſuimus, patet clare „ut credere debeas, quum VIEUS„SENSIUS vaſa repleverit, mate„riem non penetraſſe in ea, quæ „tunc ut nervulos propoſuerit." Totam hanc rem de rete mirabili GALENI pertractat MORGAGNI, partem corporis animalis eſſe ſimul contendit, non hominis vid *Adverſ. Anatom. VI. Animadverſ. XXX.* ſimul collegit omnia quæ de rete mirabili GALENI dici poſſunt HALLERUS *Faſc. Anat. VII.* p. 3. ex veterum & recentiorum ſcriptis, quæque recenſere anguſtia loci haud permittit.

vaſcula quod attinet, WINSLOWIUM non ſtrinxiſſe arbitror, de quibus deſcriptionem dedi, ut potius, ſi non VIEUSSENSII auctoritas eum ſeduxerit, ſecedentia illa fila in duræ matris compagine manſiſſe eum putaſſe, reer. An LIEUTAUDUS illum menyngeæ arteriæ ramulum viderit, quem in quintum par ſeſe immerſiſſe ſcripſi, & pro nervo eum habuerit, ortum à quinto & duræ matri inſertum in ſubjecto, cujus arteriæ non ſubtili materie repletæ ſunt, ſane cum ratione credere poſſumus. Re igitur probe examinata & repetitis vicibus luſtrata, nec ex hoc nervoſorum filorum confluxu quoddam duræ matris compoſitionem intrare, ſtatuere potero, & ſimul patebit ei, qui eam viam calcat in examine rei, quam huc usque me calcaſſe recenſui *d*).

§. IX.

Hos nervoſos ſurculos, qui a quinto pari ſurgere dicuntur, non tantum recenſent Anatomici antea nomi-

d) Primus igitur fere fuit HALLERUS, qui contra omnem Anatomicorum chorum nervi intercoſtalis ſic dictas radices cum quinto pari vaſcula eſſe animadvertit. vid. Diſſert. *de Vera Nervi intercoſtalis origine in Oper. min.* T. I. quam rem dein fuſius propoſuit MECKELIUS in *Diſſert. cit.* §. XXXVI. p. 25. ut acriter & eos jure perſtringat, qui accurato ut putant examine facto communicationem tamen illam nervi intercoſtalis cum quinto in prædicto receptaculo ſe vidiſſe contendunt. Inter veteres EUSTACHIUS nil in ſuis figuris cedro dignis indicat, nec eam admiſiſſe ALBINUM atque MORGAGNI, teſtimonia extant. Memoriæ ſimul prodidit MONROUS ſe fila vidiſſe collapſa, dum repletio fuit facta vaſcula illa eſſe deprehendit *l. c.* p. 22. & in hiſtoria nervi intercoſtalis de illa communicatione dubitat, *l. c.* p. 33. Sic etiam HUBERUS *in Epiſt. ad* WIGANDUM p. 12. aſſerit, ſe vidiſſe filum albicans in cadaveribus non repletis, in iis materia ceracea refartis filum arteriolam eſſe deprehendit, quam & depingit SCHMIDELIUS in *Epiſt. Anat.* p 16. Fig. 1. Lit. *w* Fig. 2. & 3. Lit. *o. o.* Conſentire videtur MORGAGNUS iis quæ detexit MECKELIUS vid. *de Cauſſis & Sedibus Morborum*

nati, ſed & alii, qui illos figura quoque ſiſtunt, ut forſan eo major illorum examini fides haberi videatur. Atque hi nervuli illi ſunt ad noſtra usque tempora deducti, ut non penitus ex Anatome expuncti inſignem adhuc diſceptationis materiem præbeant. Scilicet demonſtravit nervoſos ramulos à quinto pari ortos THOMAS LAGHIUS *a*), GALEATIUS, FABIUS VINEAAFERRO, DOMINICUS BURGHIUS, HYACINTHUS FABRI, Itali magni nominis Medici, & recentiſſime COTUMNIUS *b*) quem Ill. HÆNIUS excitat, cujus teſtimonio utitur contra Ill. HALLERUM ad confirmandam duræ matris ſenſibilitatem. Nec deſunt horum virorum amici, qui omni licet adhibita arte nullos unquam nervos detegere potuerunt, TOSETTUM allego *c*) atque Illuſtrem CALDANI *d*), qui ſtant e partibus HALLERI, veritatemque maſcule defendunt. Ex adverſa parte ne unicus de vaſorum repletione verba fecit, ut videantur in re inſignis momenti non omnem adhibuiſſe operam, qua Anatomen à prædeceſſorum maculis defenderent. Recenſet quidem TH. LAGHIUS nervoſorum ramulorum defenſor de nervulis illis ſua tentamina, quis autem ex iis hoc modo inſtitutis ad nervos concluderet? "Sat eſſe, inquit, membranam duræ matris e „cranii baſi ſupra apophyſin oſſis petroſi ac prope ſellam „equinam patienter divellere, ſimulque ſcindere tres ra„mos, in quos partitur quinti paris nervus, tum eadem

Lib. I. Epiſt. 14. § 28. p. mihi 118. quum conſenſum quinti cum intercoſtali explicat, fieri eum aſſerit per ramulum quem diligentiſſimus MECKELIUS à quinto in intercoſtales perduxit.

a) Vid. RACCOLTI *di vari Autori* DA GIACINTO BALTHOLOMÆO FABRI *parte ſecunda in Bologne* 1757. P. 333.

b) *Ratio Medendi* Part. XII. Cap. VII. p. 266.

c) TOSETTI *quarta Lettera* Num. XXVIII. FABRI RACCOLTI *Parte prima* p. 259. & ſqq.

d) *Lettera Del.* SIG. DOTT. CALDANI p. 297. ſqq RACCOLTI DA GIAC. BART. FABRI P. 1.

„crassa menynge supra asserem extensa, qua cranio in„cumbit, vaginam removere, in qua truncus memorati „nervi reconditur; ita enim patefiunt fasciculi nervum „componentes, ita oculis vitro armatis, ramusculi e „trunco nervi, antequam in tres ramos dividatur, per „duram matrem diffundi cernuntur, qui porro ramusculi „ita sensim extenuantur, ut omnino tandem sese subdu„cant." Refutat simul TOSETTI artificium, qui ope WOLFIANI syphonis in laminas divisit duram matrem, nec inibi nervum reperit. Figura suos nervos exprimit calci operis adjecta *e*). Et sane, si quis nervus adesset talis crassitiei; qualis is depictus est, Lynceos tot Anatomicos, qui de industria nervos perquisiverunt, fugere haud debuisset. Nec aberramus à vero, si contendimus esse aut arteriæ spinosæ ramum *f*), quem LAGHIUS expressit, aut venam spinosam juxta arteriam incedentem, aut latus venæ elevatum in dura matre immissæ *g*), aut fibræ tendineæ trajectum prope spinosam arteriam, quales in compositione duræ matris plures apparent, nervos mentientes. Crassa simul Minerva & infida ner-

e) Vid. Fig. P. 2. Tab. II. Litt. N. N. nec non in sequenti Fig. II. ex ove desumta, ubi nervus quinti paris in duræ matris laminas plures surculos distribuit, quos Lit. h. h. depingi curavit.

f) Id quod ex incessu concludi potest, eum autem ejus ortus refellet.

g) Venas duræ matris inter laminas duram matrem componentes incedere notum est; quum venæ nunc sanguine depletæ, nec se sustinent arteriarum exemplo animadvertitur externus venæ margo cum dura matre elevatus, ut primo aspectu nervosus ramulus esse videatur. Incide autem venam, immitte stylum tenuem in continuationem ejus, ut vena sese elevet, nil ulterius ibidem nervum mentiens occurret. Incisa autem omnis vena juxta totam suam longitudinem, in suo pariete postico albicantia fila offert, quæ & aliquem ad credendum ducere possent ob splendentem suum colorem nervulos ibidem conditos esse, re autem penitius examinata, fila apparent illa, quæ & in substantia duræ matris occurrunt & maxime in sinuum duræ matris vicinia.

vus quinti paris depictus est; etenim ophthalmicum nervum eadem crassitie gaudere, ac inferiorem maxillarem, minima crassitie eum, qui per foramen ovale exit, non sine admiratione quis contemplari valet. Nec ulteriori indagine opus est quis ille nervus esse poterit, nec necesse est ad subtiliora descendere vascula, quum nervus ille tali depingatur crassitie, quali & talia etiam non repleta viderentur.

§. X.

Septimi paris nervorum cerebri quum VASALVA descriptionem tradit, de quodam nervulo mentionem injicit, qui duræ matri propagines tradit, antequam is ulterius suum iter persequitur. Digna sunt verba VALSALVÆ ut huc traham, qualis sit ille nervulus, exinde melius elucescit. Nervus ille septimi paris dura & mollis portio communem suum canalem ingreditur, " per quem „ubi portio dura pervenit prope illud foramen, quod „canalis particularis principium est; deflectit, ipsum ca„nalem subeundo, per cujus utramque partem excurrit: „Nam hac quidem in cranii cavitatem pergit, & per du„ram matrem, nec non per quinti paris nervorum trun„cum sparsis ramis sese diffundit *a*)." Huic quoque sententiæ sese subscripsit MORGAGNI vir inter Anatomicos eruditione, veritate & observationum numero clarus *b*), qui VALSALVÆ librum plenius diduxit, & illustravit ex natura desumtis, attamen hujus nervuli decursum haud ita detexit *c*), cujus pleniorem historiam dein ero

a) VALSALVA *Tract. de Aure* Cap. III. §. X. p. 47. *Oper. Ed.* MORGAGNI.

b) HALLER. *Method. Studii Med.* hanc laudem ipsi tribuit, pag. 541.

c) *Epist. Anatom. XII.* §. 35. p. 430. eadem & tradit in *Adv. Anat. VI. Animadv. XXVII.* p. 34. hic jungit nonnullas observationes; vidit scilicet sæpe ramos cum posteriori ramo quinti paris descendere, aut quod novissime vidit per longe minus foramen in-

traditurus. Intelligit autem quis melius ex relatis MORGAGNI, quid VALSALVA voluerit, quippe cujus verba obſcura paululum, ut explicatione opus habeant. Eſt ſcilicet nervulus ille, qui à ſeptimo pari ſecedere videtur, & per illud foraminulum anterius petræ egreditur, & in oſſeo ſulco, quem duplicem, nonnunquam multiplicem ſtatuit MORGAGNI, ſeu potius ſemicanali, quem craſſior meninx complet, antrorſum pergit, ut impendatur in eandem, cui arcte cohærere dicitur. Seſe dein dividit, cujus diviſionis rami verſus quintum par vergunt, quos partim in foramen, partim in foraminula quædam proxima ramo poſteriori ſeu nervo maxillari inferiori quinti paris, alias autem ab latere interno ejusdem rami in proprium ejus foramen ovale ſeſe demittentes conſpexit *d*). In eo unice occupatus induſtrius ille in-

ter hoc, quod modo dictum eſt, ac illud per quod arteria carotis receptaculum ſubit inſculptum, hac etiam ratione e cranii cavea rurſus exeant.

d) Eſt & hic nervus quem BARTHOLOMÆUS SIMONCELLUS deſcripſit vid. PACCHIONUM *l. c.* p. 148. cujus autem deſcriptio non ita cum illa VALSALVÆ concordat. Suſpicatur enim ille nervum hunc in gratiam duræ meningis tantummodo recurrere. Recurrere & eum opinatus eſt ROLFINCIUS *Diſſert. Anat.* L. 4. C. 16. Eſt & ille ramulus, quem HILDANUS *Obſ. Chirurg.* Cent. 1. Obſerv. 4. obſervaſſe videtur e foramine cæco egreſſum auditorii, ſed addit verſus ſpinalem medullam tendere, ex deſcriptione autem patet, quod is nervum intercoſtalem ex hoc nervo repetendum eſſe ſtatuerit; quem CASPAR. BAUHINUS ſecutus eſt *Theatr. Anat* L. 3. C. 22. Sic & HEISTERUS *Comp. Anat.* T. I. p. 155. durus nervus impertit ramulos duræ matri, & pag. 163. dura portio aquæductum FALLOPII tranſiens reflectit ſæpe ramulum, aut plures ex anteriori facie petræ in cranii caveam, qui ſub dura menynge ad receptacula abeunt &c. hicque allegat MORGAGNI *Adverſ. Anat.* ut HEISTERUS in hujus nervi decurſum nulla pericula feciſſe videatur. Eandem & deſcriptionem traditam reperimus in VIEUSSENSIO *l. c.* L III Cap. III. p. 176. qui anteriora cranii verſus reflexus per craſſam menyngem diſſeminatur, exiguas fibras dimittit, quorſum autem tendit non perquiſivit eo usque. uti VALSALVÆ & MORGAGNI verba declarant. Morgagnianæ ſenten-

cisor, ut explanet, an ille nervulus à septimo proveniat, sese distribuat in ramos qui partes adeunt, an ve ab aliis surgentes, & coeuntes nervum constituant, ut retrogrado itinere nervo septimi paris sese jungat. Priori sententiæ addictus aliorum anatomicorum refutare annisus est opinionem, qui ceu recurrentem describunt, hujusque rei argumenta ex nervorum natura & eorum distributione petit, nec recedere innuit à sua opinione, donec aliæ perquisitiones iteratæ aliud ostendant.

§. XI.

Præclara Meckelii industria nunc constat *a*), quis ille nervulus sit, qualis ortus ejus & insertio. Viderunt quidem Valsalva & Morgagni, viderunt eum & alii *b*) nervulum durum illum eo loco egredientem, quem indicavi, sed in itinere suo is oculis eorum sese subduxit. E foramine prædicto petræ descendit is proprio in semicanali aliquando satis conspicuo in antica facie petræ prope ejus marginem inferiorem, exitque e cranii cavitate membrana duræ matris involutus, per illud foramen lacerum, anticum appellatum, retro lingulam osseam sphænoïdis ossis se condit, quæ exterius excavata paululum Eustachianæ tubæ partem continet, supra

tiæ favere videtur & Winslow. *l. c.* §. 81. ubi verba extant, occurrit filamentis quinti paris seque cum iis jungit. Sunt hi fortasse nervuli, quos & depingit Laghi *l. c.* Tab. c. Litt. o. o. trunco oriri satis crasso inque duram matrem abire suis ramificationibus, quas pulchre expressit, quasi nunc omnis res esset confecta. Simul & hos assumit Vandellius vid. Fabri Raccolti *l. c.* p. 235. Epist IIda.

a) Vid. Meckelii *Dissert. citat.* inspice simul & Fig I. N. 54. Lit. k λ. μ. & Fig. II. III. IV. V. VI. quæ variationes ejus exhibent e cranio desumtas. Hanc rem quoque solide pertractavit Cl. Neubauer. in *Dissert. cit.* p. 28. & sqq

b) Vid. Not. *d.* §. præcedentis.

pra quam incedit, ut illum canalem legat, in radice apophyſis ſphenoidei oſſis videndum, quem pterygoideum WINSLOWIUS, Vidianum alii appellant.), ſeque conjungit nervo maxillari ſuperiori. Hunc ramum Vidianum ſuperficialem nominat Ill. MECKELIUS *d*). Hic curſus eſt ramuli illius e foramine antico petræ prodeuntis; inde nunc apparet, quomodo à via aberraverint VALSALVA, MORGAGNI aliique *e*), dum nervulum illum viderint, in ſuo autem progreſſu falſo dicta loca adire ſtatuerint. Huc usque nervum à ſuperioribus deduxi deorſum, quem ſcalpello ita ſum proſecutus, quem autem non ita incedere plura ſuadent, ut potius & cum Illuſtri MECKELIO *f*) eum derivem à maxillari ſuperiori, ramo ſecundo quinti paris, qui per canalem Vidianum meat, ſurſum tendit, ut ſeſe jungat nervulo à ſeptimo pari provenienti. Hæc craſſities ejus indicat, & diviſio in Vidianum profundum, ſimul & color ejus à colore ſeptimi paris diverſus, & involucrum quod non ita ſtricte

D

c) Vid. MECKEL. *l. c.* HALLER. *Comment. in* BOERHAAV. *Prælect.* T. II. p. 561. ALBINUS *de Oſſibus* C. H. §. 103.

d) *l. c.* §. LXIV. pag. 52. Eum quoque figura expreſſit LE CAT *Oeuvres Phyſiol.* T. III. Tab. 8. Fig. 1. Lit. t. & Fig. 2. No. 5. Clar. LOESECKE in *Obſervatt. Anatomico - Chirurg. Med.* Berol. 1754. Tab. II. Fig. 1. No. 2.

e) De hoc nervo & verba facit WINSLOWIUS *l. c.* §. 54. & nervi ſpheno - palatini filum eſſe aſſerit, quod poſtquam foramen pterygoideum perforavit, nervo maxillari inferiori occurrit & anaſtomoſin celebrat. Ad tubæ muſculos & tubam deducit eum HALLERUS *Comment. ad* BOERHAAV. *Prælect.* T. IV. p. 63. not *b*. ejus ſimul meminit. *Faſc. Anat. II.* Lit. Z. ubi ſimul tranſitus & vaſorum deſcriptio extat.

f) *l. c.* § *c.* quem ita quoque deſcriptum inveni *in Abrégé de l'Anatomie* par M. VERDIER, corrigé par M. SABBATIER, T. II. p. 505. ſed communicationem cum nervo duro non allegatum inveni; potius in deſcriptione nervi auditorii hunc durum ramulum à nervi trigemini plexu derivet, antequam is in tres ramos principales ſe dividat. vid. p. 515.

eum ambit, uti reliquos nervos involucra ambire ſolent. Eſt etiam ejus color rubellus, ad eum ergo accedens, qui in gangliis regnat. Delicata ejus compages eſt ita, ut involucro inciſo modo ſit nervea rubella pulpa inibi videnda. Individua rurſus ſeſe jungit huic nervulo arteria à naſali orta *g*), quæ ſuas ramificationes ſpargit ibi præſertim, ut duræ matris laminis receptus meet ſurſum, quam viri antea memorati fortaſſe ſimul pro nervo habuerunt, præcipue quum aliquos in ramulos MORGAGNI eum diviſum eſſe exhibuit. Hoc quidem non occurrit in ſectionibus, quas ſæpius ipſe peregi, quod is nervus in filamenta abiret, ſed tenuis pulpæ inſtar ſua in vagina latet, absque ulla ramorum diſtributione præterquam allegata. Idem ſimul deprehendi ab ejus inventore indicatum atque depictum, ut quod noſtra ætas hucusque addat, habeat nihil.

§. XII.

Par ſeptimum nervorum cerebri octavum excipit, quod ſimul uti quintum illud ex numeroſis filis conflatur *a*), inter quæ plurima vaſcula e vertebralibus orta incedunt & eorum involucra pingunt *b*). Meant & illa fila pia matre & arachnoidea amicta per duram matrem, quam in exitu ſuo quaſi ſecum ducunt, ut per cranii proprium foramen tuto deſcendant *c*). Et illorum filorum

g) Hujus arteriolæ deſcriptionem accuratam vide in *Faſc. Anat.* HALLERI *II.* Lit. Z. & aliquoties modo à meningea ramulos vidi, nervulum durum comitantes. Simul & autores collegit ibidem, qui arteriolam & venulam ibidem incedentes viderunt.

a) Duodecim fibras eum comnere dicit WILLIS. *l. c.* Cap. XXIII. Multas RUYSCHIUS Epiſt. 12. Tab. 13. VIEUSSENS. *l. c.* p. 179. Cap. IV. & HALLER. in *Faſcic. Anat. VII.* T. I. plurimas depingit.

b) Vid. HALLER. *Elem. Maj. Phyſ.* T. IV. p. 132. ex arteria inferiori cerebelli, quam aut prodit vertebralis, aut ſic dicta baſilaris

c) Qualem foraminis laceri partem perforet, docet WINSLOW.

quædam in duræ matris ſubſtantia manere, ut & hæc illis hac in ſede inſtruatur, proditum legimus à WINSLOWIO *d*), confirmatum à LIEUTAUDO *e*) ſtrenuis illis nervoſæ propaginis duræ matris defenſoribus. Attentis ſimul & in hoc loco oculis perquiſivi fila, partem cranii ibi locorum abſtuli, ut foramen pateret, quo duræ matris productionem infundibuli inſtar circa nervum fuſam optime luſtrare potui *f*). Diſciſſa dura matre fila exteriora hujus paris proſecutus ſum, unita cuncta in unum faſciculum contemplatus ſum, ut, nullo relicto, omnia in cranio videnda ad communem illum funiculum conſtituendum ſuam ſymbolam contulerint. Fortaſſe accidit & illud Cl. DE BERGEN *g*), quod annotatum legimus à WINSLOWIO *h*) & MORGAGNI *i*), quodque ſimul ſæpius vidi his in locis, de quo jamjam præcepi ſupra: ſcilicet nervi illius nonnulla fila à communi illo faſce ſeceſſiſſe,

l. c. §. 104. HALLER. *Elem. maj. Phyſ.* T. IV. pag. 231. §. XXIX. oſſea trabecula ſeparatur ab illa foraminis laceri parte, qua jugularis vena exit.

d) *l. c. Traité de la tête* N. 47. in hiſtoria autem quam tradit in *Traité des nerfs* ne unicum verbulum de illis filis dicit, quæ duræ matris ſubſtantiam adeunt.

e) *l. c.* p. 388. nec & hic autor in hiſtoria 8vi paris p. 445. ullum de filis nervoſis verbum facit, ut quid de iis in dura matre maneat.

f) De nervorum e cranio prodeuntium involucris accuratum inſeruit examen Cl. ZINNIUS in *Mem. de l'Acad. de Berlin* T. IX. p. 135. & ſqq. Eadem & vide *in Elem. Phyſ.* HALLERI T. IV. p. 190. præſertim de dura matre primo in cranio & cranii foramine involucro.

g) Vid. *Commerc. Litt.* Nor. A. 1738. p. 348.

h) *l. c. Traité des nerfs* §. 104.

i) *Adverſ. Anat. VI. Animadv. XII.* p. 14. addit inter portiones diſcedentes octavi paris tenue ſeptum intercedere ſe vidiſſe, quod partim membranaceum præſertim in mulieribus, partim oſſeum reperit. Id quod & RUYSCHIUS obſervavit in infante *Theſ. Anat. I.* quem MORGAGNI allegat & rogat, an in hoc modo ita reperit RUYSCHIUS? an & in cæteris? non indicat, quam obſervationem de ſepto oſſeo in ea ætate in dubium, vocare videtur MORGAGNI.

paululumque ſuperius pertranſiiſſe matrem duram. Hoc non tantum de hoc nervo verum eſt, ſed & de acceſſorio nervi octavi paris conſtat, quod is quandoque cum filis nervi octavi paris exeat, quandoque autem ab illo inferiora paululum verſus ſit remotus *l*). Nec hoc impedit, quo minus rurſus octavum par accedere, ſeſe cum illo unire poſſit, ut id ſimul in ſectionibus & nervi illius indagine ſæpius obſervare licuit. Recenſet quidem Cl. DE BERGEN ſuas circa nervos nonnullos cranii, non ut novas, obſervationes, ſed tales annotatu & ulteriori indagine dignas. Diſtinguendos eos eſſe ab illis WINSLOWII autumat, qui & id obſervavit, quod quandoque fila ſolitarie incederent & per duram matrem tranſirent, formantia nervum, qui linguæ muſculis & linguæ &c. proſpicit. Negat quidem DE BERGEN nervea illa fila ea eſſe, de quibus modo locutus WINSLOWIUS eſt, ſed quorſum ille nervus tendat, an ſub cranio cum pari vago copuletur, inquirere nondum ipſum potuiſſe, poſteritati reliquit. Saltem ex hac deſcriptione patet, nec illum ramuſculum in dura matre relinqui, quem ramulum octavi paris fuiſſe, à reliquis adhuc ſeparatum, recte aſſumis.

§. XIII.

PACCHIONI celebris hujus ſæculi Anatomicus de dura matre tractatum edidit, in quo plurima de illo involucro recenſentur *a*). Multus ſimul eſt de nervis duræ matris, quorum deſcriptionem ex Anatomicorum mo-

l) Non immediatam communicationem alere cum filis octavi paris truncum nervi acceſſorii jam evicit LIEUTAUD. *l. c.* p. 449. id quod & exhibuit Cl. Præſes in ſua Diſſertat. inaugurali *de Nervo Acceſſorio octavi paris.* Argent. 1760. §. XXVII. vid. & Figur. I. & Fig. II.

a) PACCHIONI *Opera.* Romæ 1741. pag. 146.

numentis partim collegit, partim & proprio, infelici quidem examine detectos descripsit, ut sane haud videatur difficile talia refutare, quæ nullo plane fundamento suffulta sunt. In duas classes nervos duræ matris discernit, quasi per hanc divisionem jam quid tale ei inesse evictum sit *b*). Prima igitur continet, qui potissimum ad hæmisphæria cerebro inservientia deferuntur; altera quæ meningem cerebellum obvolventem respiciunt. Ad priorem classem pertinere & illos dicit, quos vidimus nuper e cranio admodum crasso sanguineis vasis junctos erumpere, & ad duram meningem pergere per quatuor foramina, quorum bina anterius ad utrumque synciput, reliqua duo in summitate processus ossis petrosi insculpta erant. De his nervis plane nulli auctores, nec ante PACCHIONUM nec nostris temporibus sermonem fecerunt, & fortasse nil vidit præterquam vasa, quæ per ossis substantiam penetrarunt, exterioribusque venis sanguinem immiserunt *c*) & quænam illa foramina duo posteriora sint, non nominat auctor, quæ in prædicto loco videnda sunt; præter mastoidea postica, per quæ vasa venosa meant, nulla anatome monstrat *d*). Sic quoque cum reliquis nervis comparatum est, quos ad alteram classem refert, qui inter nervos patheticos, oculorumque motorios à lateribus medullæ oblongatæ prodire debent, inque duram matrem sese inserere. Hos ipse autor nec inter nervos duræ matris recensere audet, donec per repetita experimenta id probe compertum habeat. Nec ea filamenta nervos esse, de quibus l c. retulit, qui à principio medullæ oblongatæ orti sanguineisque vasis associati, piam meningem serpunt, hinc sparsim ad duram

b) Ibidem p. 146.

c) WINSLOW. *Tr. de Venis* §. 95. quam cum sinubus lateralibus duræ matris communicare exhibet.

d) HALLER. *Elem. maj. Physiolog.* T. IV. p. 131. & sqq.

assurgunt, ut horizontale interseptum cerebelli, corticem contegens, iisdem abundanter fulciatur. Quid ea filamenta sint, injectio PACCHIONUM docere potuisset. Tali enim ex loco insignem vasorum numerum surgere arteriosa ex basilari surgentia venosaque ex basi cerebri provenientia sedula inspectio partium docet. Injicit quidem mentionem de vasis in genere, cum quibus nervi incedere debent; quoniam autem de vasorum repletione nulla verba fecit, vasaque plurima omni sanguine exhausta cum aliis adhuc eo repletis ibidem animadvertuntur, quædam non repleta pro nervorum filamentis, quædam eo turgida pro vasis agnovisse certissimum nobis esse videtur.

§. XIV.

Nec multa refutatione eget ille nervus, quem olim, quum apud nos in Xenodochio Regio doceret Anatomen, descripsit Cl. AURRAN. *a*) Refert enim se vidisse filamentum haud exiguum, quod emittebat paris septimi portio dura vix una linea ante suum e foramine stylo-mastoideo egressum, transibat illud per sepimentum osseum, aquæductum FALLOPIANUM à fossa jugulari distinguens, ascendebat porro supra WILLISII diverticulum, venæ jugularis internæ membranæ adnatum, redibat in cranii cavitatem per lacerum foramen, duræque meningi implantabatur. Monstravit id tunc temporis Cl. Præsidi, uti hic mihi recensuit, qui inventori suasit vasorum repletionem, qua certus esse potuerit de nervuli illius sic dicti præsentia, decursu & ejus distributione. Inquisivit ulterius pluries in eum, sed uti priori descriptioni addit, frustra; ut is modo quid tale vidisse crederet, LE-

a) In Dissertatione, *qua elinguis fœminæ loquelam proposuit.* Argent. A. 1766. In thesibus pag. 26. Thes. XL.

CATIANÆ tunc hypothesi de duræ matris sensu nimium inhærens. Decimum par nervorum WINSLOWII aliorumque, quod jure primum cervicalium dicendum est *b*), nervosos surculos tradere matri duræ exhibet adhuc LIEUTAUDUS *c*), locum autem non indicat, quo fila emittit, nec, quænam illius paris radix illud efficiat, docet. Locum vero egressus illius nervi per matrem duram multoties investigarunt alii *d*), nec in eorum scriptis ulla mentio occurrit de filo, quod in crassæ meningis compositione mansit *e*). Allegassent sane illud in accurato eorum examine, simul etiam de novo & illum perquisivi nervum, nec quidquam reperi, quod modo nervuli suspicionem movere posset. Innuit simul Cl. hicce Auctor, credibile esse, quod omnes nervorum fasciculi, qui per basis cranii foramina meant, duræ matri fila dent *f*), quod quidem in iis, qui huc usque peculiari examini subjecti fuerunt, nec ab unico Anatomico annotatum legimus.

b) Vid. doctiss. Dissert. Cl. ASCHII *de primo pari Cervicalium.* Gœtting. 1750. habitam.

c) *l. c.* p. 388. In descriptione autem illius paris de illis nulla verba facit. vid p. 404.

d) Vid. Cl. ASCHII *Dissert. cit.* Nec Cl. Præses quid de iis perhibet, qui omnes varietates ibidem locorum collegit, quas par decimum cum accessorio nervo octavi paris alit. vid. Dissert. *de Nervo ad octavum par accessorio.* Argent. 1760.

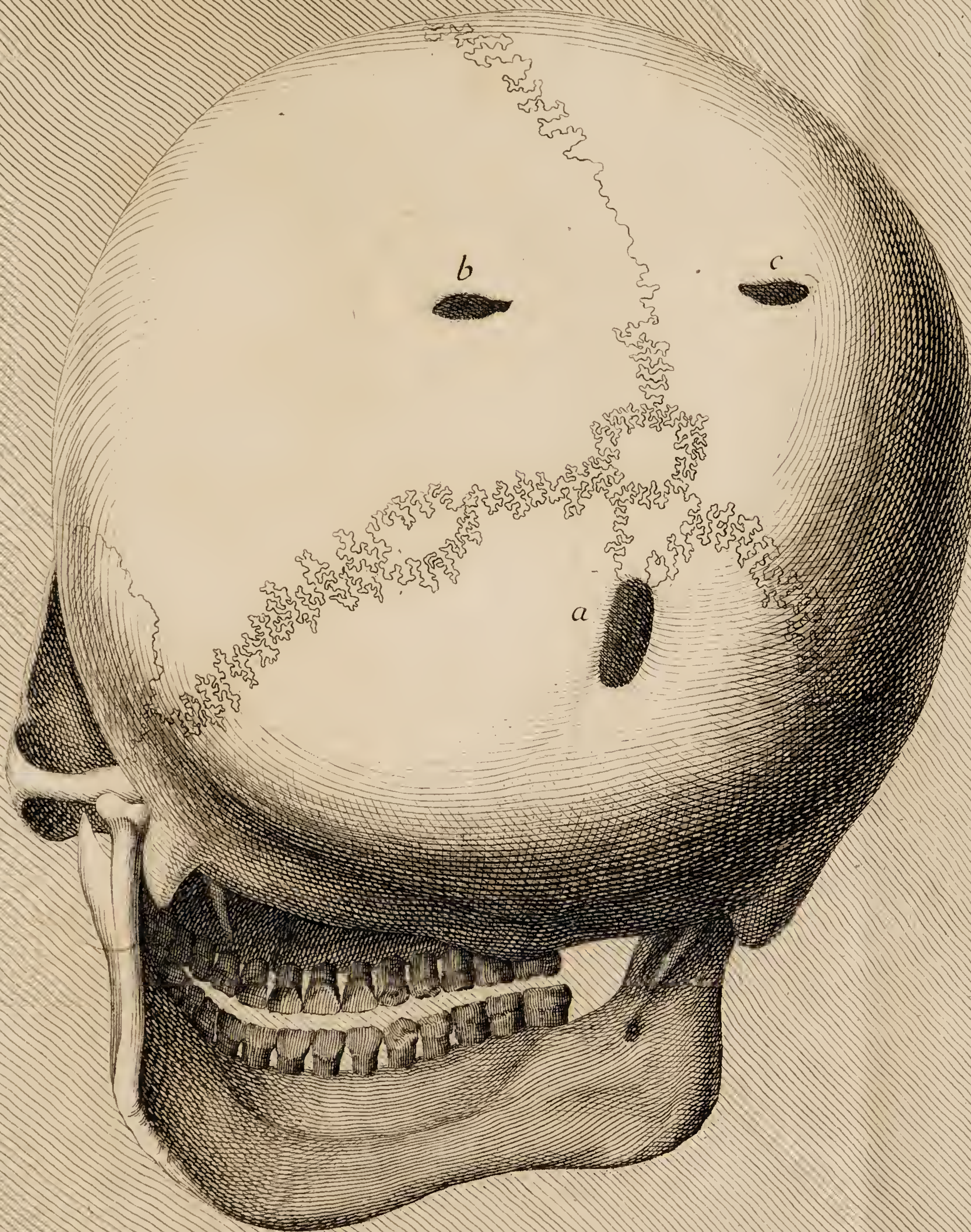
e) Conferatur Cel. HUBER. *Tr. de Medulla Spinali* p 17. §. IX. & Not. 9. ejusdem §phi. Non infrequenter unum vel alterum exilissimum filum à nervo accessorio, e regione ingressus filamentorum medullæ oblongatæ ad eundem nervum abeuntium duræ matri impertitur, additque in nota, se non deceptum fuisse à vasculis, quæ replevit, uti decepti fuerunt alii, nervi intercostalis cum sexto pari exemplo, simul & de iis mentionem injicit SENACUS, vid. *Comment Comp. Anat.* HEISTERI p. 612. Accuratissimum vero & repetitum examen huc usque talia HUBERI observata nondum ostendit.

f) LIEUTAUD. *l. c.* p. 388.

§. XV.

Nunc ex his quæ vidi, quæque me vidiſſe tradidi, illorum, qui duræ matri nervos denegant, partes amplecti me jubet attentum naturæ examen, & ſimplex veritatis amor. Eo tempore de nervulis illis controverſia exoriri cœpit, quo ſingulæ corporis humani partes novis tentaminibus fuerunt probatæ, & ſagax Ill. HALLERI induſtria terminos ſenſibilitati ſtatuit. In pluribus vicit Phyſiologorum opiniones ab antiquitate ad noſtra usque tempora deductas, quibus applaudit Chirurgorum chorus, cui in hominibus vulneratis experiri licuit, quæ, ſumma neceſſitate perductus, nonniſi in animalibus, HALLERUS perficere potuit. Structura eadem eſt duræ matri, quæ tendinibus & aponeuroſibus eſt, aliisque membranis. Sua illa habet vaſa, quæ in ejus ſubſtantia decurrunt, inibi ſe diſtribuunt, eamque ſuſtentant. Nulli nec in eam intrant nervi, nec ſuper eam meant, uti hoc contingit in nonnullis tendinibus & aponeuroſibus, ut ſenſum quendam, modo autem alienum, habere videantur. Auctorum diſſenſus, unde à diverſis illis nervorum conjugationibus rami proveniunt, jam nervulorum præſentiam ſuſpectam reddunt; ut oculis meningis duræ ſenſibilitatis præjudicio captis nervos videre ſibi perſuadeant, & diverſis illis ſedibus affingant. Magis igitur poſiti in ingenio ſunt illi nervuli, quam in re ipſa fundati, quæ cum ſpecioſi quid theoria inde deducta habeat, facile trahit alios; ut ſane videatur grave, juxta hoc, continere nos ab illo, quo exerceamus ingenium, alliciamusque animas & negotiemur, fuerit licet non niſi in præſens.

T A N T U M.

Weis ſc.